



Република Србија  
ВРХОВНИ СУД  
Рев 1649/2024  
07.02.2024. године  
Београд

## У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Јовановић, адвокат из ..., против туженог „Моја Supernova“ д.о.о. Београд, са седиштем у Београду, ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3285/22 од 30.11.2022. године, у седници већа одржаној 07.02.2024. године, донео је

## ПРЕСУДУ

**ДОЗВОЉАВА СЕ** одлучивање о посебној ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3285/22 од 30.11.2022. године.

**ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 3285/22 од 30.11.2022. године у ставу првом и четвртном изреке и пресуда Трећег основног суда у Београду П 1099/18 од 17.05.2021. године, исправљена решењем истог суда П 1099/18 од 05.10.2021. године, у ставу трећем изреке, тако што се тужени **ОБАВЕЗУЈЕ** да тужиоцу на име дуга, поред досуђеног износа од 3.777.000,00 динара, исплати још 755.400,00 динара, као и да му накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 152.193,00 динара, све у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

## Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П бр. 1099/18 од 17.05.2021. године, исправљеном решењем истог суда П 1099/18 од 05.10.2021. године, ставом првим изреке, укинута је решење о извршењу Трећег основног суда у Београду Иив бр. 95/16 од 16.03.2016. године, у обавезујућем делу. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан је тужени да тужиоцу на име дуга исплати износ од 3.777.000,00 динара, са законском затезном каматом од 02.01.2016. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев у делу да се обавезе тужени да тужиоцу на име дуга исплати још 755.400,00 динара, преко досуђеног износа од 3.777.00,00 динара, а до траженог износа од 4.532.400,00 динара, са законском затезном каматом почев од 02.01.2016. године, па до коначне исплате. Ставом

четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 332.282,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3285/22 од 30.11.2022. године, ставом првим, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу другом и четвртим изреке. Ставом трећим и четвртим изреке, одбачене су жалбе тужиоца у односу на став други изреке првостепене пресуде и туженог у односу на став први изреке првостепене пресуде. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, побијајући је у ставу првом изреке, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи у смислу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног суда, имајући у виду становиште изражено у одлукама Врховног суда у истој или битно сличној чињенично-правној ситуацији, и правни став усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 05.07.2016. године, допуњен на седници истог одељења од 03.03.2020. године, постоје разлози за одлучивање о посебној ревизији тужиоца предвиђени чланом 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/2011...10/2023, у даљем тексту: ЗПП), па је на основу члана 404. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 05.11.2013. године закључен је Уговор о пружању услуга између "Korpenikus Technology" д.о.о. Београд, као налогодавца и "Temprus et ius" д.о.о. Београд, као организатора (чији је једини члан АА, са уделом од 100%). Чланом 1. уговора предвиђена је обавеза организатора да налогодавцу пружи услуге вансудске наплате доспелих, а неизмирених потраживања која исти има према физичким и правним лицима, пре покретања поступка принудне наплате, о трошку организатора, до коначне наплате потраживања, што посебно обухвата контактирање дужника телефонским путем, слање редовном поштом позива дужницима за добровољно испуњење дуговања и слање препорученом поштом адвокатских опомена пред судско утужење од стране адвоката именованог од организатора (извршиоца по пуномоћју издатом од стране налогодавца (тачка 1.1.1), да организује, прати и контролише правно заступање налогодавца у поступцима пред надлежним судовима на подручју РС проналажењем адвоката који ће заступати налогодавца у поступцима принудне наплате, доспелих, а неизмирених потраживања која исти има према физичким и правним лицима, у циљу наплате спорних потраживања од стране извршиоца по пуномоћју издатом од стране налогодавца и проверу тока судских поступака и извршења принудним путем (тачка 1.1.2). Од стране организатора именован је за заступање налогодавца ради пружања услуга из овог члана

уговора адвокат АА (тачка 1.2), овде тужилац. Чланом 3. тачка 2. уговора, предвиђено је да се налогодавац обавезује да организатору исплаћује накнаду за пружене услуга и накнаду адвокатских трошкова у складу са чл. 4, 5. и 6. тог уговора. Дописом од 06.11.2015. године "Корперникус Technology" д.о.о. Београд је обавестио тужиоца да је раскинуо уговор са привредним друштвом "Tempus et ius" д.о.о. Београд, те да је престала њихова сарадња, како у вези са предметима који су додељени тужиоцу на основу уговора, тако и на основу њихове непосредне сарадње.

Тужилац је, као адвокат, у току 2014. године заступао туженог "Корперникус Technology" д.о.о. Београд у поступку принудне наплате дуговања по основу пуномоћја издатог од стране тог привредног друштва. Тужилац је у том циљу упутио опомене пред утужење извршним дужницима појединачно наведеним у пријавној књизи поште за пошиљке адвоката АА и предлоге за извршење које је у периоду од 06.06.2014. године до 08.07.2014. године, као пуномоћник тог привредног друштва, поднео јавном извршитељу Александру Вуловићу (109 предлога за извршење) и јавном извршитељу Војиславу Милајићу (74 предлога за извршење). По том основу тужилац је издао туженом два рачуна на име адвокатских услуга, оба од 29.12.2015. године, са роком доспећа од три дана, и то рачун бр. 60/2015 на име израде 179 предлога за извршење по 6.000,00 динара, што износи 1.074.000,00 динара, а заједно са ПДВ-ом од 20% укупно износи 1.288.800,00 динара и рачун бр. 61/2015 на име израде 901 опомене пред утужење, по 3.000,00 динара, што износи 2.703.000,00 динара, а заједно са ПДВ-ом од 20% је укупно 3.243.600,00 динара. Наведене рачуне је тужени вратио тужиоцу уз допис од 04.01.2016. године, да је раскинут уговор о пружању услуга са тужиоцевом фирмом и истом приликом је опозовано пуномоћје за заступање туженог од стране канцеларије тужиоца, те да су све обавезе по основу наведених уговора извршене од стране туженог. "Корперникус Technology" д.о.о. Београд је дана 04.09.2020. године променио пословно име у "Моја Supernova" д.о.о. Београд.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, позивајући се на одредбе чланова 17., , 89. став 1, 92. став 1. и 749. ст. 1., 2. и 3. Закона о облигационим односима, закључили да је тужбени захтев делимично основан, будући да је тужилац у име и за рачун туженог слао опомене и подносио предлоге за принудно извршење против дужника туженог, а за које радње му није исплаћена накнада која му припада као адвокату у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и за које радње је тужилац туженом испоставио фактуре за пружене адвокатске услуге. Тужиоцу није признато право на обрачунати износ ПДВ-а на фактурисане радње, јер тужилац није доставио рачун који садржи све елементе рачуна прописане чланом 42. Закона о порезу на додату вредност.

Изнето правно становиште по оцени Врховног суда није прихватљиво.

Одредбом члана 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС”, број 121/12...37/21) прописано је да адвокат који је обвезник пореза на додату вредност има право додати припадајући порез на додату вредност на извршени обрачун награде и трошкова.

По Закону о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, број 84/04), адвокати се сматрају пореским обвезницима, јер се послови и радње које предузимају у циљу пружања правне помоћи, у оквиру бављења адвокатуром, сматрају услугама пруженим уз накнаду и предмет су опорезивања порезом на додату вредност (чланови

3. и 8). Према одредбама члана 16. тач. 1. и 2. Закона, пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи: промет добара и услуга; наплата, односно плаћање ако је накнада или део накнаде наплаћен, односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга. Према члану 42. ст. 1. и 2. Закона, обвезник је дужан да изда рачун за сваки промет добара и услуга. У случају пружања временски ограничених или неограничених услуга чије је трајање дуже од годину дана, обавезно се издаје периодични рачун, с тим што период за који се издаје тај рачун не може бити дужи од годину дана. Према ставу 3. истог члана, обавеза издавања рачуна из ст. 1. и 2. овог члана постоји и ако обвезник наплати накнаду или део накнаде пре него што је извршен промет добара и услуга (авансно плаћање), с тим што се у коначном рачуну одбијају авансна плаћања у којима је садржан ПДВ.

Правилником о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Службени гласник РС”, број 132/12 - у даљем тексту: Правилник) прописано је да обвезник пореза на додату вредност нема додатну обавезу да изда рачун из члана 42. Закона о порезу на додату вредност за промет добара и услуга физичким лицима, са изузетком предузетника, која нису обвезници пореза на додату вредност (члан 2. став 1. тачка 1).

Примењујући наведене одредбе на обвезника ПДВ-а – адвоката произлази да адвокат има обавезу да за промет адвокатских услуга које пружа изда рачун у складу са Законом и Правилником, осим ако је прималац услуга физичко лице које није обвезник ПДВ-а, у којем случају може, али и не мора да изда рачун.

У складу са одредбом члана 22. Правилника, када обвезник ПДВ-а – адвокат на основу закљученог уговора неком лицу пружа адвокатске услуге у дужем временском периоду може да изда један рачун за више поједначаних адвокатских услуга, под условом да у својој евиденцији обезбеди податке од значаја за обрачунавање и плаћање ПДВ-а, с тим што период за који издаје рачун не може бити дужи од календарског месеца, а рачун може издати најкасније последњег дана календарског месеца за услуге извршене у том месецу.

У конкретном случају, тужилац је, као адвокат, у току 2014. године заступао туженог "Kornikus Technology" д.о.о. Београд у поступку принудне наплате дуговања по основу пуномоћја издатог од стране тог привредног друштва и као пуномоћник туженог је слао опомене пред утужење извршним дужницима и подносио предлоге за итвршење, јавном извршитељу Александру Вуловићу (109 предлога за извршење) и јавном извршитељу Војиславу Милајићу (74 предлога за извршење). По том основу тужилац је издао туженом два рачуна на име адвокатских услуга, оба од 29.12.2015. године, са роком доспећа од три дана, и то рачун бр. 60/2015 на име израде 179 предлога за извршење по 6.000,00 динара, што износи 1.074.000,00 динара, а заједно са ПДВ-ом од 20% укупно износи 1.288.800,00 динара и рачун бр. 61/2015 на име израде 901 опомене пред утужење, по 3.000,00 динара, што износи 2.703.000,00 динара, а заједно са ПДВ-ом од 20% је укупно 3.243.600,00 динара.

Код наведеног, будући да је тужилац обвезник пореза на додату вредност и да је туженом издао рачуне за пружене адвокатске услуге, израду предлога за извршење и опомена пред утужење, у којима је исказан ПДВ на наведене адвокатске услуге, то тужилац има право на накнаду трошкова - награду за пружене адвокатске услуге, увећану за вредност пореза на додату вредност, у складу са чланом 13. Тарифе о

наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и чл. 3. и 8. Закона о порезу на додату вредност. Такође, тужилац је и у поднетим предлозима за извршење определио трошкове за предузете радње са ПДВ-ом, што произлази из обавештења јавног извршитеља Војислава Милајића од 15.03.2021. године.

Имајући у виду да је тужилац за предузете радње издао рачун у смислу одредбе члана 42. Закона о порезу на додату вредност, као и да је захтев за исплату трошкова ПДВ-а на извршене адвокатске услуге постављен и у поступцима у ком су ти трошкови настали, по оцени Врховног суда, из наведених разлога основан је тужбени захтев за исплату износа од 755.400,00 динара на име ПДВ на пружене адвокатске услуге, па је применом члана 416. става 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

Како је тужилац успео у поступку по ревизији, то му на основу чланова 163. став 2, 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, припадају трошкови целог поступка према оствареном успеху у спору. Имајући у виду да су трошкови првостепеног поступка тужиоцу досуђени одлукама нижестепених судова, а да трошкови ревизијског поступка нису опредељени, тужиоцу припадају поред досуђених и трошкови другостепеног поступка чије је висина одмерена према опредељеном захтеву, и то за састав жалбе 45.000,00 динара, као и трошкови судских такси на жалбу 71.462,00 и другостепену пресуду 35.731 динара, све у укупном износу од 152.193,00 динара.

Из изнетих разлога, Врховни суд је применом члана 165. став 2. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија  
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка  
Заменик управитеља писарнице  
Миланка Ранковић